

BODI ČLOVEK!

Stražar pravi: "Prišlo bo jutro, četudi je noč!" (Iz 21,12)

Uvodnik

Aljoša Vodopivec

Velike zgodbe, ki bogatijo zgodovino

Zadnji konec tedna v aprilu s (m) o se vsi ozirali po svetovnem dogajanju, ki je bilo pestro in zelo različno: poroka britanskega princa Williama in Kate Middleton, beatifikacija papeža Janeza Pavla II. in uboj voditelja teroristične organizacije Al Qaeda Osame bin Ladna. Čeprav so ti dogodki zelo oddaljeni med sabo - tako po kilometrih kot tudi vsebinsko -, jih povezuje skupni imenovalac. Skupno imajo versko konotacijo, senzacionalnost z močno medijsko pokritostjo in seveda to, da so iz golih dogodkov postali zgodbe. Britanska monarhija še vedno ostaja simbol klasične evropske vladarske pravljice, ki s svojimi sencami in svetlimi trenutki narekuje tek zgodovini. Kakor v pravljici je princ popeljal svojo izbranko do lepe palače na slikoviti kočiji z belimi konji, množica pa ju je navdušeno pozdravljala... Okrog zgodb se ljudje zbiramo, da bi prisluhnili razpletu, bučno pozdravljamo svoje najljubše junake, da se z njimi identificiramo in da preko zgodb začutimo, da še vedno živimo v urejeni družbi. Čeprav tole zveni zelo staromodno, se ljudje v kaosu ne znajdemo, zato hrepenimo po redu, trajnosti in kontinuiteti. Radi opazujemo kraljevo družino, zvezdnike, svetovne umetnike, športnike in uspešne poslovneže, ker si želimo takega uspeha in ker iščemo oporne točke v sodobni zmed.

Kaj nam daje gotovost, da je naše življenje urejeno? Zgodbe. Bodisi take, ki zadevajo nas same, bodisi veliki dogodki iz tujine, o katerih samo slišimo ali beremo v medijih. Tukaj pa nastopi vprašanje, kako zvesto nam mediji prinašajo zgodbo in čemu dajejo poudarke.

Ugibanja, kakšna bo nevestina obleka, kakšne barve bo klobuk kraljice Elizabete II. in kdo se bo prikazal med povabljenimi, so jasno znamenje, da je bil dogodek resnično pričakovan in željen. Mediji so tekmovali v senzacijah in modnih podrobnostih, nihče pa ni omenil bistva poroke. To vsekakor ni blišč zunanosti, ampak plemenitost odnosa, ki se bo z leti bogatil in poglobil.

Fragmentiranost zahodne družbe in močan individualizem, ki zagovarja moč in veličino posameznika celo nad skupnim dobrim, potrebujejo zgodbe, da napolnijo zgodovino. Svoja življenja omejimo na oddaljeno komuniciranje prek spleta, ki nas v mnogih segmentih res bogati, pogosto pa tudi siromaši in oddaljuje. Potrebujemo velike zgodbe, da obogatijo našo osebno zgodbo in našo zgodovino. Tukaj imamo še dve veliki zgodbi, ki potrjujeta, kako smo ljudje družabna bitja. Beatifikacija papeža Janeza Pavla II. je privabila v Rim preko milijon ljudi, ki so želeli "biti tam", čeprav bi od doma lahko spremljali obred bolj udobno in poceni. Biti na kraju, kjer se je vse to res dogajalo, brez pregrad in meja, je močan element, ki napravi - skupaj z močjo množice - iz zgodbe poseben dogodek. In podobno se je zgodilo v mnogih zahodnih mestih, ko je svet obšla vest, da je bil princ terorja ubit. Ljudje so hitro in povsem spontano napolnili ulice in trge, da bi se skupaj veselili. Tudi oni bi lahko od doma, udobno pred računalnikom, spremljali dogajanje in tu pa tam kliknili na gumb "like" v najbolj obiskanem socialnem omrežju. Čeprav prek spleta - bi se spet združevali v veliko zgodbo naše zgodovine.

Iz pristne človeškosti se odpira tihi klic

Verski čut in vera

V današnjem svetu se pogosto srečujemo z ljudmi, ki imajo krhko vero. K temu je pripeljala več dejavnikov, od sekularizacije in potrošniškega uživanja trenutka do raznih ateističnih ideologij in individualizma. Zato je tudi težak prenos verske izkušnje iz generacije v generacijo. Ljudje so marsikje izgubili povezavo z naravnim okoljem, ki je dolgo časa skrbelo za prenos vere. To pa ne pomeni, da ne ostaja neka religioznost. Tako si iščejo religiozne izkušnje predvsem v vzhodnjaških filozofijah in mistikah ali pa ostajajo ravnodušni v nerazvitim in potlačeni duhovnem svetu. Že pred desetletji je učitelj mladih, don Giussani, spregovoril o pomenu verskega čuta, ki predstavlja našo povezavo s temeljnim smislom bivanja. Tu so vprašanja sreče, trpljenja, minevanja, napora, upanja. Soočenje z zadnjim razlogom bivanja se nas dotika v globini naše zavesti in ga ni mogoče izbrisati ali utišati. Predstavlja tisto skladnost, po kateri moremo priti do notranjega miru in veselja, kar je nasprotje nemiru in razočaranju. Marsikje je verska praksa zožena na čustva ali etiko in ne nagovarja celega življenja, ker ni osebna izkušnja sredi življenja. Zlasti pa je težko povezati krhko vero in spoznanje. Pri tem more biti velika ovira pomanjkanje pozitivnega odnosa do sebe, ko ljudje ne vedo, kaj so in zakaj živijo.

Verski čut je podlaga za vero

Če predstavlja verski čut naravnost na bivanjski temelj in je nekako predhodni veri, to ni brez pomena, ko se v človeku porodi dar vere. Tudi tedaj je treba vero poživljati tako, da odgovarja na smisel življenja in hrepenenje po sreči. Verski čut ohranja pravo držo do temeljev naše človeškosti. Sprašujemo se, v čem je Kristus pomemben za naše življenje, srečanje z drugimi in svetom. Kolikor je Beseda Boga, je povezan z našim temeljem in ga postavlja ter poživlja. V njem moremo najti moč in razloge, da se lahko celovito postavimo v življenje, se borimo, upamo, ljubimo, premagujemo krhkost in se sprejemamo v tem,

kar smo.

Pomembno je, da Bog ne postane kot ideja, izven naše konkretnosti, ampak ga moramo živo odkrivati v naši človeškosti. Njegov

prisotnost je tako stvarna, kot so stvarna znamenja, ki nas odpirajo k njemu in njegovemu razodevanju. Težave pa nastopijo, če je ta očitnost zabrisana, zožena ali prisiljena v molk. To se more zgoditi tudi po mnogih letih duhovnega življenja in pripadnosti cerkveni skupnosti. Zato je treba neprestano krepiti vero v povezavi s temeljnim smislom in hrepenenjem, sicer smo zvezani z odzivi na okolje in zgodovinska dejstva, na biološko pogojenost in čustvene okoliščine. To ustvarja notranjo razklanost, brezčutnost in enostranskost, namesto da bi prišli do skladnosti in spodbudili dinamiko življenja.

Pomen razuma

Pri odkrivanju in razvijanju verskega čuta ima pomembno vlogo razum, ki nas uvaja v celovito resnico o stvarnosti in vseh njenih dejavnikih. Znanstveni pristop raziskuje vzroke in posledice, zato ne more izčrpati vseh razsežnosti življenja, zlasti je nemočen na ravni izkustva. Razum pojašnjuje stvarnost v vseh njenih dejavnikih, z njim moremo tudi presojati svoje izkustvo in naš najgloblji temelj ter odnose. Pomembno je njegovo kritično presojanje naše stvarnosti, prav tako pa tudi srečanje s stvarnostjo, ki nas presega. Odgovor na naša najgloblja vprašanja je namreč širši od našega razumskega dojemanja. Bolj ko živimo stvarno, bolj nam postane domača razsežnost skrivnosti. Razum bi lahko imenovali okno v svet presežnega, odprtost v tisto stvarnost, ki nam je globlja, kot smo sami sebi.

Obstaja pa nevarnost, da bi zožali delo razuma zgolj na pojavno in bi tako spoznavanje stvarnosti osiromašili presežnega sveta. Marko Rupnik poudarja, da je stvarnost v bistvu simbolna in jo moramo tako tudi spoznavati. Če pa vzamemo razum, ki je usmerjen zgolj na površinsko stvarnost in mehanične odnose, postane tudi vse življenje zoženo na neposredno zaznavo, popliten in omejeno. Vera ima nalogo, da pomaga ozdraviti razum, da bi mogel celovito sprejemati stvarnost.

Pomen verskega čuta

Verski čut je tako pomemben kot zadnji kriterij

našega bivanja in sodb. Če ne želimo biti izdani in odtujeni, sužnji drugih in javnega mnenja, pa tudi naših razpuščenih nagonov in razmišljanj, se moramo truditi vse primerjati s tem kriterijem, ki je v nas in je najbolj stvaren. Živimo v času velike zmede, ko se ljudje zatekajo v iracionalno in pristajajo na mnoge oblike ravnodušnosti. Krščanska duhovnost je usmerjena na učlovečenje Božjega Sina na svet, kar pomeni, da njegov dogodek nagovarja vse človeško, da se more stvarno približati naši izkušnji in moremo stopati vanj ter najti moč za svoje polno uresničenje. Kristus v moči Svetega Duha razširja naš razum, da bi presojali stvarnost v celoti in ne zgolj enostransko, pesimistično, kot to dela javno mnenje, ki upošteva le ta trenutek in njegov užitek. Treba je gledati s srcem, ki je povezava razuma in čustev, ter more ob Božji ljubezni odgovoriti na temeljno resnico o človeku. To velja tudi za našo vlogo v zgodovini. Če ne bomo v veri postavili temeljne resnice o naši človeškosti in jo potrdili z življenjem, ne bomo mogli biti pobudniki zgodovine, ki kliče k ozdravljenju človeka in vse družbe.

Iti po poti pristne človeškosti

Zgodovino navadno določata oblast in moč, ki si želi podvreči človeka in z njim razpolagati. Življenje v veri pa hodi po poti resnice in pristnega življenja. Voditelj gibanja Občestvo in svoboda Carron pravi, da mladi zapuščajo vero, ker ne najdejo povezave s tem, kar je prav in primerno za njihovo življenjsko uresničenje. Naivne, nepravilne in nemočne ljudi je treba pripeljati k njihovemu bistvu in temelju, k prvotni ljubezni, iz katere so izšli. Zato so potrebni oznanilo, duhovna vzgoja in rast v pripadnosti, da si dobimo preprosto bivanja in občutljivost za sebe, bližnje in do Boga. Sami nimamo moči za izhod iz zmede, potrebujemo druge in potrebujemo Boga, da se ne bi prilagodili večini, ki gre mimo svojega temelja in resnice. Po dveh tisočletjih krščanstva smo zopet kot v času pred Kristusom, globoko hrepenimo po rešitvi in gledamo veliko število nemočnih poskusov, ko vsak poudarja le tisto, kar mu je blizu, ne odpre se pa celovitemu daru. Iz pristne človeškosti se odpira tihi klic h Kristusu, da bi se srečal z nami in nas nagovoril v našem temelju, tam, kjer sta doma naše upanje in sreča.

Primož Krečič

Ljudje, ki znajo odpustiti, so dragocen dar za skupnost

Žrtev in nasilje

O b velikonočnem darovanju se želimo ustaviti ob odnosu žrtve in nasilja, ki globoko zaznamuje tudi našo družbo. V zgodovini verstev je žrtvovanje pomenilo povezavo z božanstvom. Ljudje so s svojim darom pokazali

pripravljenost, da se želijo zahvaliti ali poboljšati, spreobrniti in pomiriti Božjo jezo. Tudi v Izraelu je bilo žrtvovanje pomembno versko dejanje. V njem so videli možnost, da dajo stvarno podobo svojemu odnosu do Boga in poglobiti zavezni odnos z njim ter ljudmi. Dar je mogel biti krvav ali nekrvav, darovali so od tistega, kar je bilo potrebno za življenje. Daritev je bila predvsem izraz zahvale in spoštovanja Bogu, ki je edini vir življenja. Zlivanje krvi na oltar je pomenilo spravo in očiščenje od greha. V nekaterih obdobjih se je žrtvovanje

izrodilo, ko so ljudje kljub darovanju ostali hudobni, kar so grajali preroki. Vsekakor pa v starozavezni kulturni praksi ni bilo bistveno ubijanje živali, ampak namen daritve. V sredini prejšnjega stoletja je francoski mislec René Girard postavil tezo, da je nasilje srce in skrita duša svetega in religije. To pomeni, da je v središču vsake religije žrtev, obred daritve grešnega kozla, živali, ki nadomešča človeka in predstavlja nasilje, uničenje. Nekateri laični krogi so zelo pozdravili to trditev, ker so v njej videli namig za poudarjanje protičloveškosti religije in s tem tudi zahtevo za njeno odpravo. Toda med tem časom se je Girard vedno bolj bližal krščanstvu in ponovno vstopil v Cerkev. Nadaljeval je svoje raziskovanje in odkril v Kristusovi velikonočni žrtvi popoln prelom z nekdanjo religiozno prakso. Kristus je zlomil mehanizem, ki je posvečeval nasilje, ker je sam stopil na mesto žrtvovanega jagnjeta. S tem je bil prelomljen proces, ki je po Freudu privedel do rojstva religije. V starih mitih je bila žrtev poražena in krvnik je postal zmagovalc. V Kristusu je Bog postal žrtev za človeka in žrtev je bila dvignjena na sveto dostojanstvo. Jezus je tako pokazal nov način zmage, v katerem ne nastajajo nove žrtve, ampak sprava in pomiritev nasilja. Ta izkušnja preveva krščansko življenje in kulturo, zlasti pa boj proti nasilju na osebni in družbeni ravni.

Krščanska izkušnja premagovanja nasilja je pomagala pri razvijanju globlje zaščite žrtev, šibkih in ogroženih, za kar je sodobni čas zelo občutljiv. Pater Cantalamessa pravi, da je to

zaznali sad revolucije, ki jo je naredil Kristus. Da to res drži, kaže dejstvo, da se v okolju, v katerem se izgublja prisotnost krščanstva, vedno bolj širi nasilje. Sodobno poganstvo slavi močne, mogočne, bogate,

lepe, vse do nadjudi. Zelo se pohujšuje nad določenimi umori in prelivanjem krvi, a niti ne opazi, kako se s sredstvi javnega obveščanja, politiko in vzgojo na različne načine pripravlja teren za rast novega nasilja in uničevanje drugih kot svojo rešitev in življenje. V naši družbi je nasilje še posebno podpiral revolucionarni komunizem, še prej pa fašizem in nacizem. Danes se veliko nasilja nalaga v zavest mladih ljudi, o čemer pričajo razdejavanja po nogometnih tekmah in

skupnih zabavah. Mladi niso občutili nasilja vojne, zato si izmišljajo mnogo iger z nasiljem.

Poleg tega obstaja še nasilje nad otroki, zlasti s strani staršev, učiteljev in tudi nekaterih duhovnikov. Splav je hudo in veliko nasilje, ko umorijo nezavarovano človeško bitje, ki je potrkalo na svet ob nepravem času in na nepravi način. Podobno je tudi z nasiljem nad starimi in zlasti nad ženskami. Te so bile sicer osvobojene od mnogih družbenih predsodkov, a so postale ujetnice poželenja moških in njihovega nasilja v službi in družbi ter medsebojnih odnosih. Še hujše nasilje se pogosto odvija za zidovi domače hiše ali določenih ustanov in najde tudi različna opravičevanja. Vendar pa ni povsod tako črno. Papež Janez Pavel II. je vzpostavil prakso opravičenja za kolektivne krivde Cerkve, ki ne sme biti abstraktno, ampak povezano z resnično voljo po spravi in spreobrnjenju. Kristjani verujemo, da v vsaki žrtvi nasilja Kristus skrivnostno oživi svojo daritev in odpravlja njegovo težo, da se moremo spraviti in si podariti odpustitve. Še posebno velikonočni dogodek nas spominja, da Kristus vleče vsakega človeka iz njegove zaslužjenosti v svobodo. Zato je boj z vsemi vrstami nasilja naša vsakdanja naloga na temelju Jezusovega daru, ki je učinkovit, če ga sprejememo in uresničimo z vsem življenjem. Ljudje, ki znajo odpustiti in se žrtvovati, so zelo dragocen dar za vsako skupnost in ustvarjajo odnose naklonjenosti ter sprejetosti po Kristusovem zgledu.

Primož Krečič

Aktualna Metternichova cenzura

Zgodovinski poduk za 'papirnatost' oznanjevanje

K aker je znano, je v prvi polovici 19. stoletja v avstrijskem cesarstvu na mnogih področjih veljala cenzura, med drugim tudi kar zadeva knjižno ustvarjanje. Upravitelj tega sistema, ki je kontroliral svoje podložnike, je bil knez Clemens Metternich, ki je leta 1821 postal tudi državni kancler.

Ta je na področju političnega, ekonomskega, družboslovnega ter religioznega knjižnega ustvarjanja določil s posebnim zakonom, da ne sme biti objavljeno nobeno delo, ki bi imelo manj kot 320 strani. To je bila najbolj učinkovita oblika cenzure, vsako tako delo se je namreč nujno pretvorilo v t. i. "špeh", ki je bralce že vnaprej odvrčal od izobraževanja na omenjenih področjih.

To je velik poduk tudi za nas. Pisati preveč namreč postane kakor nič pisati, avtor dela si sam sebi skopje jamo. Zvita Metternichova poteza uči vsakega pisca, naj ne pretirava s količino, ker se da vsebino podati z veliko manj besedami. Iz vsakdanje izkušnje vemo, da je boljši tisti avtor, ki potrebuje malo prostora (papir se vedno bolj umika), da ljudem sporoči, kar želi.

To je tudi pouk za našo cerkveno birokracijo, ki nam vsako leto pošilja na kilometre natisnjenega papirja, kakor da ne bi vedela, kaj drugega početi.

Zanimivo bi bilo izvesti raziskavo, koliko 'cerkvenih' ljudi prebere vso to goro papirja (meni ne uspe in nimam niti namena to narediti). V tem primeru je nujno treba upoštevati človeško naravo, ki ima svoje zakonitosti, od katerih je ena ta, "da jasnost idej ustreza jasnosti in majhnemu številu besed. Nasprotno pa obilica, množina besed kaže na krizo jasnosti,

če ne tudi na krizo identitete, morda celo na neko nezavedno negotovost", kakor opozarja Messori. Za zgled so nam vedno in povsod lahko štirje evangeliji. Ti so kratki in vsebinsko zelo bogati, najkrajši pa je Markov evangelij, ki je tudi najstarejši in najboljstri strnjenu Jezusovemu sporočilu. Kristjanom bi moralo dati vse skupaj še posebej misliti, saj za nas ne velja samo tisti antični moto 'historia magistra vitae' (da je zgodovina življenjska učiteljica), ampak še drugače: 'Historia magistra Dei' - po znamenjih časa nam govori Bog, kot je lepo dejal 2. vatikanski cerkveni zbor.

AV

Težaven odnos mladih do Cerkve (4)

Koliko mladi zanimajo Cerkev?

P reden sledimo tej nekoliko 'zlobni' hipotezi, je treba pregledati vse dobro, kar je bilo za mlade storjeno v zadnjem času (v zadnjih petindvajsetih letih), sicer lahko hitro zapademo površnosti. Zagotovo je treba omeniti tako velike dogodke, kot so svetovni dnevi mladih (SDM), ki jih je leta 1986 začel bl. Janez Pavel II. (že l. 1984 je mladim izročil križ, ki od jeseni roma tudi pri nas, da bi romal po svetu). Televizije vsega sveta so posredovale svetu slike veselih mladih kristjanov, kakor je bilo slišati mnoge intervjuje polne upanja. Več tisoč mladih ljudi se vsako leto zbere na festivalu v Stični (letos bo že trideseti). Tudi tu je veliko dobrega in mediji po Sloveniji o tem poročajo, pa četudi manj, kot bi lahko. Pa tudi je treba reči, da ni raziskave o svetu mladih, kjer bi ne bilo jasno, da mlade sveto zanima, mnogi pa tudi nimajo nič proti katoliški veri.

Vsega tega na tem mestu nočemo in ne moremo zanikati, kakor tudi ne moremo zanikati vsega drugega dela in truda, ki ga v mlade vlagajo razna gibanja, društva in vsi drugi. Teh iniciativ je res veliko.

Pa se vseeno sprašujemo, ali je vse to dovolj, da bi se nam ne postavljalo tisto zgoraj navedeno 'zlobno' vprašanje? Ali ne vendarle drži, da v Cerkvi vlada določeno nezanimanje do sveta mladih oz. da 'skupnost verujočih' vprašanje sveta mladih potiska vsaj nekoliko na stranski tir?

Če ostajamo pri osnovnem gledišču, ki smo si ga že zadnjič izbrali, župniji, moramo žal v večini primerov na vprašanje odgovoriti pritrdilno. Velika množica mladih dijakov, študentov, zaposlenih in drugih žal nima nekih 'rednih' ali normalnih priložnosti za to, da bi 'pri sosednjih vratih', to je v župniji, dobili tisto gostoljubnost, tisto 'družbo' evangelija, ki bi jo tako potrebovali, da bi svojo podedovano 'nevernost' lahko postavili pod vprašaj.

V vsakdanji rutini žal še vedno prevladuje peščica 'starejših občanov' (cerkveni skupnosti se je v antiki tudi reklo 'občina'), ki se nikakor ne mislijo odpovedati ustaljeni 'verski praksi', kjer je vse določeno – od urnikov maš pa do malih 'verskih tradicij', devetdnevnice, 'roženkrancev'. Kjer sta nedeljska Slava in Vera zrcitirani "alla Schumacher" (poklon velikemu nemškemu

dirkaču). Ta skupina je tudi tista, ki 'dušnemu pastirju' zagotavlja darove za drage starše, ki so umrli pred sto leti, za pokojnega moža/ženo ali za pobožno teto Pepco, ki v nebesih moli za vse – tudi za mlade, da ne bo pomote! 'Tako je bilo in tako bo!' govorijo.

Poleg tega pa se cerkve bolj kot ne zdijo neka 'otroška dežela', medtem ko za mlade ni prostora in priložnosti za neko 'versko lepljivost', tisto torej, kar bi nekoga privabilo, da bi se odločil za hojo za Kristusom. Kar govorim, je seveda nekaj 'politično nekorektnega', pa vendar ostaja občutek, da Cerkev še vedno ni resno navdušena za to, da bi evangelij prinesla novim generacijam. Na takšnem terenu potem raste tista 'prenovitvena mrzlota'. Tovrstna nepremičnost, statičnost v vsakdanjem življenju župnij je, če tako rečemo, pripomogla in skoraj upravičila razne načine krščanskega življenja, ki bi jih lahko v nekaterih primerih označili najmanj za čudne.

Najbrž ni kraja na svetu, kjer se ne bi rodilo kako 'posebno' gibanje, ki bi prinašalo zadnji nezmotljiv recept, kako 'rešiti' Cerkev pred praznjenjem župnij, predvsem pa, kako pripeljati nazaj tiste izgubljene mlade ovce, 'da ne poginejo od ubožstva in lakote'.

V resnici lahko vsak pozoren opazovalec vidi, da je to le udejanjanje neke zmedene strategije, ki naj bi prinesla spremembe, v resnici pa to deluje le kratkoročno, odpove pa na dolgi rok. Ali ne bi morda bil čas, da menjamo strategijo? Kje dobiti pogum za tak korak, če ne v povečanem zanimanju za svet mladih, kakršen danes dejansko je, ne kakršen naj bi bil. Treba je začeti pri tem, kako se ta 'svet mladih' navezuje na 'svet vere', kako je v njem vse bolj razširjeno nezanimanje za molitev in Božjo besedo. Če torej v Cerkvi govorimo o mladih, o katerih mladih sploh govorimo? O tem bomo spregovorili prihodnjič.

Andrej Vončina

Razmišljanje ob indijski modrosti

Štiri obdobja našega življenja

Č lovekovo življenje je sestavljeno iz štirih obdobj. Prvo je obdobje učenja, ko nas oblikujejo razni učitelji. Drugo je obdobje poučevanja, ko delimo z drugimi tisto, kar smo osvojili. Tretje je obdobje gozda, kamor se umaknemo, da bi našli sami sebe in novih moči. Nazadnje je četrto obdobje, ko smo berači in stegujemo roko k drugim, da bi nas podpirali v boleznih in starosti. Učenje, poučevanje, premišljevanje, beračenje: to so štiri življenjska obdobja, ki nam jih predlaga indijski besedilo, ki sem ga povzel za svoje bralce. Razna obdobja človekovega življenja najdemo upodobljena tudi v likovni umetnosti, od rojstva do smrti, vendar pa se tam navadno zadovoljimo z upodobitvijo časovno-fiziološke krivulje, od začete življenjske svežine pa do končnega propada. V povzetem besedilu pa je uprizorjena naša notranja pot in vsak od nas se lahko vpraša, v katerem obdobju se trenutno nahaja, predvsem pa, ali pravilno sledi tej

začrtani poti, s tem da je treba upoštevati, kako se različna obdobja lahko med seboj prepletajo. Najprej je čas, ko smo učenci, ko smo iskalci, ko se v ponižnosti in potrpežljivosti učimo. Samo tako lahko preidemo v drugo fazo in postanemo učitelji, pričevalci, očetje in matere. Vendar ne moremo vselej živeti tako, da smo izpostavljeni in se samo podarjamo, ampak potrebujemo tudi to, da se napolnimo, da nekako oskrbimo svojo dušo, da jez duha napolnimo s svežo vodo, če uporabimo besede pisatelja Alberta Moravie, ko govori prav o premišljevanju in poglabljanju, o tišini. To je tisti čas gozda oziroma skrite in globoke samote. Nazadnje pride starost ali bolezen, ko je treba v ponižnosti pomoliti roko, kot to počno berači, da bi jim ljudje pomagali in jih podprli. Tudi ta čas življenja pa ima izreden pomen v tej naši edinstveni pustolovščini, ki jo predstavlja življenje.

*Gianfranco Ravasi
(prevedel Andrej Vončina)*

Moda in homoseksualni svet

Življenjska priložnost ali prevara?

natančni. Kljub vsemu pa tudi tu gre le za interese - dokler je človek koristen in se ga da izkoristiti, da dela nadure na nadure, je vse v redu in prav, ko pa se kaj zalomi, je konec. Dokler si torej mlad, lep, suh, zdrav in ne postavljaš vprašanj, lahko tudi v svetu mode lepo uspevaš, brž ko se pa zalomi na katerem od omenjenih področij, te zavržejo kot staro in uporabljeno (da ne rečemo zlorabljen) copato. Vezi, ki se

V modnih krogih se danes spodbuja, če tako rečemo, 'izzivalno kulturo', in sicer prek spolnosti, ki pa je seveda v tesni povezavi s človeškim telesom, prek katerega se izraža. V tej perspektivi spodbujajo način oblačenja, ki ne išče neke elegancije, kot je bilo to značilno nekoč, temveč ekscentričnost, ki želi slaviti telo kot tako, ne pa upoštevati človeške osebe v celoti, ki pa ni samo telo, samo meso. Telo postane tako orodje moči, ker je z njim mogoče ugodje nuditi ali ga jemati. Moda tako ni več v povezavi z resničnimi potrebami ljudi in jim ne nudi več ustreznih oblačil za različne vremenske razmere in družbene situacije, ampak gre povsem v drugo smer. Napol gole in pogosto anoreksične manekenke ter manekeni z deškim obrazom in videzom razkazujejo takšna oblačila, ki jih seveda nihče v vsakdanjem življenju ne bi nosil. V ozadju vsake modne revije so ure in ure manikur, pedikur, ličenja in friziranja. Telo je torej samo tisto, kar je videti, kar izgleda, zato se z njim vse začne in konča, vse se ustavi le na zunanji podobi, na 'fasadi', osebnost in razum, ki se skrivata zadaj, nista prav nič pomembna. Najbrž je prav zato vse več zelo mladih in lepih manekenov obeh spolov, ki se premikajo kot roboti, kot bi jim napravili lobotomijo. Povezava sveta mode s homoseksualnim svetom je očitna, sami homoseksualni skupnosti pa je prav ta povezava zagotovila veliko večjo prepoznavnost in moč, kot bi je sicer bili deležni glede na številčnost modnega fenomena - pri njem gre vendarle za precej maloštevilno elito. Zelo tesne povezave s svetom mode, zabave in medijev so gejevske zahteve izstrelile na prve strani časopisov in v vse pomembnejše radiotelevizijske programe, pa čeprav gre za številčno precej omejeno sredino. Moda in homoseksualci pa gredo z roko v roki tudi, ko govorimo o povsem poslovnih, marketinških potezah. Kdor gre npr. kdaj v Milano, ki velja za eno od najpomembnejših prestolnic mode (morda je celo najpomembnejša), v katero od modnih trgovin v ulicah Montenapoleone, Bagutta ali Via della Spiga, bo tam našel zaposlenih veliko istospolnih predstavnikov. Razlog je preprost - ti ljudje nimajo dolgotrajnih zvez (statistika to potrjuje), nimajo majhnih otrok, ki bi jih čakali doma, zato so lahko v butikih zaposleni vse do poznih večernih ur, poleg tega pa so zelo zanesljivi in

spletejo, so samo površinske in navidezne. Luca di Tolve (njegovo razmišljanje mi služi kot podlaga za to pisanje, op. p.), ki je bil nekoč homoseksualec, je svojo zgodbo lepo in zanimivo opisal v knjigi 'Ero gay - a Medjugorje ho ritrovato me stesso' (Piemme, Milano 2011, 252 str., 15 evrov), kjer o svoji izkušnji s svetom mode pravi takole: "Tudi mene je privlačila moda, kakor že prej televizija in svet zabave, zaradi bleska vitalnosti, pomladne svežine, veselja in sreče, ki jih ti svetovi znajo posredovati, ko si na sceni. Kljub vsemu pa sem v zakulisju odrov, ki sem jih, sebi navkljub, želel okusiti in po kateri sem želel hoditi, v vseh letih vsakokrat našel resničnost, ki je bila veliko bolj revna in povprečna. Tako na televiziji kot v svetu zabave so homoseksualci neprosto voljne marionete nekega zunanjega nastopa in ljudi, ki, s tem ko jim laskajo, spretno izrabljajo njihovo čustveno pomanjkanje, ki ga še niso uspeli ponotranjiti, za svoje lastne ambicije, pohlep po denarju, manije, kaprice in nečimrnost. Neposredna izkušnja me je naučila, da tudi tisti svet televizije in mode, ki je 'najbolj zavzet', špekulira s pravicami homoseksualcev, ker cilja na to, da bi si pridobil publiko, gledanost ali da bi prišel do novih trgov... Svet zabave, mode in televizije ni na stečaj razširil svojih rok, da bi me sprejel takšnega, kot sem, ampak me je, potem ko je ocenil moje sposobnosti, pustil vstopiti, da bi me nato izbral, tako v vlogi igralca kakor tudi stranke, kot se en člen dobro utečene ekonomsko-prehrabne verige. Z žalostjo gledam na slike iz tistih časov, kjer sem na fotografiji ob znamenitih osebnostih družbene elite, za katere sem tedaj mislil, da so pozorni na moje potrebe. Vsi se zdimo mladi, zapeljivi, oblečeni po zadnji modi. Vendar pa izza povsod navzočih nasmehov prevara pride na dan, ker življenje ni vselej le praznik. Ni bilo tako naključje, da se kasneje, ko sem zbolel, nisem več mogel slikati s tistimi ljudmi".

Kakor torej pravi pregovor: "Ni vse zlato, kar se sveti". Sploh ne v šovbiznisu in modnem svetu. Za zunanjim bliščem se skrivata velika človeška in duhovna revščina ter prevara. Človek je samo tisto, kar je po zunanjem izgledu, njegovo telo pa je predmet raznih izrab, zlorab in manipulacij. Zato pa je tako pomembno, da poskrbimo za celosten razvoj človeške osebe - pri sebi in pri drugih.

Andrej Vončina

Sporočilo nekdanjega manekena mladim

Svet, v katerem ni meja, le nekaj priložnosti in veliko nihilizma

Svet mode je marsikomu postal vsakdan, veliko ljudi se po njem zgleduje in hkrati prepušča usmerjati toku vizualne in potrošniške mentalitete. Pojavljajo se tudi računalniški modeli, obrazi in telesa, ki znajo v prihodnosti nadomestiti velik del medijskega pojavljanja ljudi. Mogoče temu, kar vidimo, marsikdaj že težko rečemo resnica, saj gledamo novodobne ideale, obdelane ali izdelane z računalniškimi programi in kozmetičnimi pripomočki, operacijami ipd. Pomislite samo na medijske osebnosti, zasačene v fotografski objektiv brez ličil in obdelave fotografij! Dejstvo ostaja - kar pride v našo glavo, zna postati naše videnje resnice in želja. Izkušnje modnega sveta so različne. Vsekakor pa jih opredeljuje lastno vrednotenje in doživljanje. Pred kratkim me je presenetilo dekle, ki sem jo spoznal na snemanju. Zaupala mi je svoje doživljanje in gledanje na življenje manekenke. Delala je v Milanu in njena zgodba lepo oriše meje tega skrivnostnega in mamljivega sveta. A te so kot povsod tam, kjer si jih sami začrtamo. Naj bo to življenje brez meja, življenje za trenutke "sreče" oziroma opijanja, mogoče profesionalno življenje v ospredju družbe in v soju luči ali pa v senci, predvsem pa v vsem hkrati, kar je doživljala njena 'cimra'. Tako je svet mode za nekatere enkratna priložnost, spet za druge hodnik brez izhoda, saj je postal priložnost za potrebe

Upam le, da to prepoznate, preden bo prepozno. Tudi mene so tako kot druge mlade gnale skrite želje po priznanju, umestitvi v družbo, prepoznavnosti, želji po posebnosti, pomanjkanje samozavesti in lastne identitete. Elite to pridno izkoriščajo kot sredstvo manipulacije, kjer oseba nevede ali zavestno pristane na določena dejanja, ki niso v skladu s

krščanskimi vrednotami in moralo. Žal, se moramo vprašati, zakaj so naša življenja postala hlastanje za srečo in zabavo, zakaj pristnost in resnica nista več zaželeni - zakaj smo stalno nezadovoljni z našim videzom, okoljem, kjer živimo, prihodnostjo, vsakdanom in življenjem - zato, ker je za družbene elite naša nesreča njihovo bogastvo. Če Slovence kritizirajo zaradi nevoščljivosti, mislim, da se to ne more niti za prst primerjati z nevoščljivostjo elit do našega zadovoljstva in sreče. Želim, da prepoznate svojo lepoto, svojo posebnost in skromnost ter majhnost v stvarstvu - šele takrat boste pripravljeni za

velika dejanja. Bogastvo, ki smo ga prejeli, je raznolikost, ki med nami tvori pestrost. S prepoznavanjem lastne posebnosti in sposobnosti uresničujemo naše poslanstvo pri ohranjanju te raznolikosti. Upam, da vaša prihodnost ne bo prihodnost enakih človeških in okoljskih produktov, temveč bogastvo v raznolikosti. Žal, danes opažam dejanja, ki nimajo nobene zveze s poslanstvom ali kakorkoli spletom okoliščin, da so dekleta in fantje pristali na spolni odnos. Žal, je nekaterim telo postalo sredstvo za doseg osebne ciljeve. Za nekatere postaja celo sprejemljivo, da se "nadrejenim", ki so mogli v preteklosti izsiliti odnos, danes sami mečejo v naročje. In kje

drugih. Veliko je odvisno od nas samih, nekoliko pa tudi od zunanjih dejavnikov, zaradi katerih nekdo postane žrtev, ki nima izhoda. Če smem nekoliko okrniti zgodbo in primerjati dekleti v isti situaciji, je njuna zgodba tale. 'Cimra' je bila še mladoletna in je o svoji starosti lagala - očitno takrat odgovorne v agenciji preverjanje podatkov in osebna identifikacija nista zanimala, saj je verjetno imela celo ponarejene dokumente. Tega ne vem. Vzrokov, zakaj je šla od doma, je lahko več, socialna stiska, želja po priznanju in vlogi v družbi, želja po koščku blišča ali preprosto želja in hrepenenje po sreči. Da je dobila delo, je pustila nadrejenemu, da ji je v zameno za spolne usluge dodeljeval boljše in bolj plačana dela. Dekle, ki sem jo spoznal, teh težav ni imelo, celo nasprotno, ta "nadrejeni" od nje tega nikdar ni direktno zahteval in je vseeno dobila dela. Preprosto, njeno gledanje na situacijo je bilo tole - kjer si postiljaš, tam spiš, kar dopustiš, to dobiš. Res je, da v veliki meri sami dopuščamo, do kod pustimo, da se nam drugi približajo - bodisi fizično bodisi psihično - in kaj od nas dobijo.

so meje med izsiljevanjem, vrednotami, samospoštovanjem, cenjenjem ter prostitucijo? Je narobe, da dojemamo prostitucijo zgolj kot plačilo za spolne usluge? Prostitucija je tudi zloraba telesa in spolnosti za pridobitev materialnih ali drugih vrednot, dela, družbenega položaja itd. Razlika je le v pristopu! Tu ni več sklicevanja na lastna hotenja, želje in čustva - bistvo ostaja isto. Prepoznavanje lastnih potencialov in posebnosti je zelo pomembno. Posebnosti oz. darove, ki jih prejmemo, se med nami razlikujejo in zato smo tudi različni. Nekateri jih dobijo več, drugi manj. Od nas je odvisno, ali bodo ti darovi temelj vrednot, za katere sta potrebna vztrajnost in odrekanje za doseg višjih ciljev - torej težja pot. Ali pa bodo ti darovi sredstvo razvrednotenja, plačila, večno iskanje sreče v življenju za trenutke in užitke. Morate vedeti, da vas oglaševalske agencije, mediji in elite poznajo bolje, kot vas poznajo lastni starši, prijatelji in bližnji. Sledite srcu in naj to ne bo pehanje za uspehom, temveč naj postane hram vrednot in prebivališče Boga. Srečno!

Aleš Košir

Kajetan Kovič: Maj

*Ljuba, ni poti nazaj.
Nimam ti ničesar dati.
Bil je in minil je maj.
Cvet ne more cvet ostati.*

*Ljuba, ni poti nazaj.
Vendar treba je živeti:
ko čez leta spet bo maj,
mora se nov cvet odpreti.*

Nekemične odvisnosti (3)

Zasvojenost z računalnikom

Si sploh še lahko zamišljamo življenje brez računalnikov in interneta? Kaj vse nam računalnik omogoča! Znamo računalnik uporabljati kot orodje, ki nam služi za to, da smo z drugimi bolj povezani, za to, da se z njegovo pomočjo učimo in smo ustvarjalni ter za to, da določene naloge opravimo hitreje, bolj kvalitetno in učinkovito? Kljub vsem dobrim vidikom, ki jih je potrebno priznati in se zanje Bogu zahvaljevati, pa se »računalnik« lahko sprevrže v našega morilca. V resnici ni kriv računalnik kot računalnik, ampak naš odnos do njega. Na koncu vedno pridemo do samega sebe in svoje "odgovornosti", ki je naš "odgovor" na določene življenjske izzive, v krščanske jeziku lahko rečemo, da je to naš odgovor na Božji klic. Strokovnjaki v zvezi z računalniki razlikujejo več vrst zasvojenosti: zasvojenost s pornografskimi stranmi na internetu, zasvojenost z virtualnimi odnosi, zasvojenost z iskanjem informacij, zasvojenost s spletnim igralništvom, zasvojenost s spletnim dopisovanjem in spletnimi klepetalnici... Zanimivo je, da govorimo o "virtualni resničnosti", kajti četudi "seks" ali "umor" poteka zgolj na virtualni ravni, je ta virtualnost vendarle neka resničnost. Pretresljivo je, da zasvojenost z računalnikom v končni fazi človeka vodi v smrt, podobno kot zasvojenost s kemičnimi drogami, npr. s heroinom. Tudi simptomi zasvojenosti so zelo podobni s simptomi pri zasvojenosti s kemičnimi drogami. "Računalnik" človeka razčloveči in izčrpa, tako da ne more več

skrbeti za svoje osnovne potrebe. Ob prekomerno potrošenem času pred računalnikom so beg od realnosti, osamljenost, izguba prijateljev, nesposobnost za poslušanje in dialog, umikanje v anonimnost, telesna izčrpanost in zanemarjenost, znamenja, da smo "v posesti računalnika". Kaj lahko naredimo na preventivnem področju? Ali duhovniki, učitelji, starši o teh vprašanih sploh razmišljamo, o tem govorimo in za delo z računalnikom vzgajamo? Ali pa morda zasvojenost z računalnikom celo omogočamo, ker smo veseli, da je otrok doma za računalnikom in vemo, kje je, ker je tih in miren? Pri tem ne mislim, da bi morali biti vzgojitelji mladega rodu v prvi vrsti nadzorniki in policisti. Žal je včasih potrebno tudi to in te naloge se ne bi smeli izogibati. Toda v prvi vrsti bi morali biti odrasli zgled zdrave uporabe orodja, ki mu pravimo računalnik. V prvi vrsti bi morali otroke vzgajati za samozavedanje, tudi za samozavedanje in kritično presojo osebnega odnosa do računalnika?

Bogdan Vidmar

Dokler ne molimo za vlado, je nimamo pravice kritizirati

Molitev in post, ki oblikujeta zgodovino

Kako utemeljiti molitev in post za domovino in za vlado? Mnogi se morda ob tem zgolj nasmehnejo, drugi vidijo v tem klerikalizmu, večine pa ta predlog verjetno niti ne zanima in so do njega ravnodušni. Morda nam lahko vsaj nekaj novih vprašanj zastavi knjiga *Molitev in post, ki oblikujeta zgodovino* (Derek Prince, Molitev in post, ki oblikujeta zgodovino, založba IGNIS, 2000), ki skuša pomen molitve in posta utemeljiti s pomočjo Svetega pisma, zgodovine in osebnih izkušenj. Ob 20. obletnici samostojne Slovenije smo v nevarnosti, da ostanemo pasivni in si ponavljamo: "Nič se ne da narediti". S tem nismo več sol in luč sveta. Dokler ne molimo za vlado, je tudi nimamo pravice kritizirati. Če samo brezglavo kritiziramo oblastnike, kritiziramo sebe, ki smo te oblastnike izvolili. To pa seveda ne pomeni, da ne smemo presojeti in razpravljati o političnih vprašanjih, ki zadevajo naše "skupno dobro". Derek Prince utemeljuje molitev in post za vlado zelo preprosto. Bog uslišuje prošnje, ki so v skladu z njegovo voljo. To, da imamo dobro vlado, pa je vsekakor Božja volja, saj nas je Bog ustvaril po svoji podobi in želi, da bi se vsi ljudje zveličali. Če imamo vlado, ki je neučinkovita, zapravljava, samovoljna, krivična ..., to ni dobro ne za ljudi ne za vlado. Postavljajo se naslednja vprašanja, povezana z našo odgovornostjo. Ali verjamemo in smo prišli do spoznanja, da je dobra vlada Božja volja? Ali za dobro vlado molimo? Ali verjamemo, da bo Bog naše molitve za dobro vlado gotovo uslišal in se mu za to že vnaprej zahvaljujemo? Bog se poslužuje tudi krvoločnih in malikovalskih vladarjev. Iz Svetega pisma vemo, da je izbral Nebukadnezarja, ki je uničil Jeruzalem, tudi Jeruzalemski tempelj in Izraelce odpeljal v babilonsko suženjstvo. Če je ljudstvo nepokorno Božji volji, ga Bog podredi okrutnim

vladarjem. Ko se ljudstvo spreobrne, pa Bog poskrbi za zamenjavo vladarjev ali pa za to, da spremeni njihova srca. In kakšno vlogo ima pri vsem tem post? Post spremeni človeka in odstrani ovire za Božje delovanje v nas. Določene milosti, ki so v skladu z Božjo voljo, lahko izprosimo z molitvijo, za nekatere milosti pa je potrebno molitvi dodati še post. Tudi post, ki je skupinski. Tako, kot naj bi kristjani redno molili, naj bi se tudi redno postili, npr. vsak teden en dan. Seveda pa je pomembno,

da se postimo na tak način, da nam post koristi. Zgoraj omenjena knjiga daje tudi nekaj praktičnih odgovorov na vprašanje: "Kako naj se začnem postiti"? Pomembno je, da prečiščujemo svoje nagibe za post, spregledati pa ne smemo niti telesnih vidikov postenja. Božji blagoslov je možno napraviti, Božje grožnje pa odvrniti. Navzočnost pravičnih je pomembna za to, kako Bog ravna s celotnim ljudstvom. Če bi bilo v Sodomi vsaj deset pravičnih ljudi, Sodoma ne bi bila uničena. Po nekaterih ocenah naj bi Sodoma štela 10.000 prebivalcev. Če ta ocena drži, potem je razmerje, ki še omogoča preživetje določene skupnosti, 1:1000. Na tisoč prebivalcev bi moral biti za preživetje vsaj en pravičen. Če v Sloveniji živi 2 milijona državljanov, pomeni, da bi za obstoj naše države moralo biti med nami vsaj 2000 pravičnih! Gornje številke in izračun minimuma lahko postavimo pod vprašaj, z gotovostjo pa lahko trdimo, da bi se nam veliko bolje godilo, da "časi", v katerih živimo, ne bi bili tako kilavi, če bi bili pravični vsi državljani RS.

Gospod, v tvoji hiši je veliko bivališč. Daj nam voditeljev, ki bodo skrbeli za zakonitost in red, za svobodo govora in združevanja, za solidarnost in spoštovanje različnosti, tako da bomo živeli v miru, medsebojnem spoštovanju, da bomo podjetni, ustvarjalni in rodovitni ter tako slavili Tebe, ki si neskončna Resnica, Dobrota in Lepota.

Bogdan Vidmar

Kako na cesti prepoznamo metalca

Razvoj metalskega stila oblačenja

Značilni elementi metalske mode so usnjene jakne, ozke kavbojke, motoristični škornji, telovniki iz jeansa z raznimi našitki in značkami, verige in razni usnjeni modni dodatki s kovinskimi bodicami. Današnja prepoznavno obliko je ta stil oblačenja dobil v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Oprijete kavbojke v črni ali modri barvi so nosili že starejši rokerji. Metalci so, kot potomci le-teh, to kulturo samo

nadaljevali, svojim kavbojkam pa so, kljub negodovanju staršev, ki so jim kavbojke kupili, dodali nekaj raztrganin in odrnjin. Namesto kavbojk so v osemdesetih letih metalci, kot tudi predstavniki drugih subkultur v tem času, nosili tudi oprijete hlače iz raztegljivega materiala, predvsem v črni barvi. Dandanes teh zadnjih skoraj ne vidimo več, veliko metalcev pa danes nosi hlače v vojaškem slogu, z veliko žepi in kamuflažnimi motivi. Ko govorimo o metalskem stilu oblačenja, so glavni pionirji bili člani britanske zasedbe Judas Priest, predvsem njihov pevec Rob Halford, ki so na svojih nastopih že ob koncu sedemdesetih let nosili usnjene obleke z raznimi okovanimi okraski. Na oder so se pogosto pripeljali kar na motorjih. Velik del njihovih oblačil je namreč izviralo ravno iz sveta motociklizma. Usnjene jakne, ki jih še danes nosijo metalci, niso daleč od tiste, ki jo je James Dean nosil, ko je na velikem platnu jahal svojega jeklenega konjčka. Drugi, malo bolj kontroverzni del, pa je prišel iz t. i. "usnjene subkulture", ki je predvsem značilna za homoseksualce in sadomazohistične seksualne tendence. Halford je, kot je šele v nekem intervjuju v poznih devetdesetih letih povedal, okovane usnjene zaplestnike, pasove, verige in podobne modne dodatke nosil ravno zaradi svoje spolne usmerjenosti. Ostali pa, ki usnjene subkulture niso poznali, so v teh dodatkih videli poudarek agresivnosti novega stila glasbe, ki se je razvijal. Takrat so metalci v velikem številu začeli zahajati v trgovine s seksualnimi pripomočki, da bi se lahko oblačili v tem novem slogu. Namesto usnjene jakne v toplejših obdobjih nosijo tudi telovnike iz jeansa z raznimi našitki in značkami z logotipi skupin ter okovanimi okraski. Vsekakor pa tako pod usnjeno jakno kot pod telovnik spada črna majica s tiskanim motivom kakšne heavy

metal zasedbe.

Zgoraj omenjeno je značilno predvsem za Evropo, čez lužo pa so nastajali drugačni slogi te zvrsti in z njimi tudi rahlo drugačen ali kdaj tudi popolnoma drugačen stil oblačenja. Medtem ko so britanski metalci, pod vplivom t. i. "novega vala britanskega heavy metala", nosili predvsem motoristične in vojaške škornje, so privrženci v Ameriki nastalega "thrash metala" raje imeli visoke športne copate. Značilna predstavnika te zvrsti sta zasedbi Metallica in Anthrax. Razvoj je prihajal z vseh vetrov in vsaka skupina in vsak nov slog sta dodala nekaj svojega. Člani skupine Motörhead so na primer vpeljali pasove z naboji. Iz skandinavskih dežel so prišli motivi iz njihove mitologije, zlasti značilno Thorjevo kladivo. Najbolj priljubljen pa je v Ameriki postal "glam metal" (imenovan tudi "hair metal"), ki je - kot že samo ime pove - temeljil ravno na glamurju. Predstavniki te zvrsti so se oblačili v oblačila, ki so bila prej značilna za ženske, nosili so škornje z visokimi petami, uporabljali so šminko in druga ličila ter veliko nakita.

Podobno je tudi na Japonskem, kjer pod vplivom gibanja "visual kei" glasbeniki izgledajo, kot bi bili kakšni junaki iz sveta japonske animacije. Vendar pa to gibanje na Japonskem ne zajema le metalsko glasbo. Kakor ostala moda se seveda tudi oblačila metalske subkulture skozi čas spreminjajo. Marsikateri metalec danes kombinira stare elemente in sodobno modo. Tako lahko vidimo koga, ki od metalskega ne nosi nič drugega kot le usnjeno zaplestnico ali majico z motivom metalskega benda. Vsekakor pa osnovni sestavini, usnje in jeans, ki so ju že v osemdesetih opevali člani britanske zasedbe Saxon v svoji pesmi *Denim and leather*, še vedno ostajata značilni znak te subkulture.

Jure Vončina

Ob rekordni maturantski četvorki

Majhna smrt, a vendarle smrt

V petek je prišla k meni umret čebela. Majhna smrt je bila to, a vendarle smrt. Predvsem zato, ker so čebele nekakšno upanje za prihodnost. Dokler so, človeštvo ne bo izumrlo, pravijo. Zato mi je bilo težko. Ker je bilo v njeni smrti tudi malce smrti človeštva. Prav isti petek so slovenski maturantje postavili nov svetovni rekord v četvorki. In rekord v zaužitem alkoholu na enem mestu. Majhna smrt je bila to, a vendarle smrt. Ne gre sicer gledati tako črnogledo. Niso vsi taki, nikakor ne. Večinoma me ob srečanjih z njimi navdaja ponos, ko jih slišim in vidim v njihovih velikih in pogumnih načrtih. Res so "bogati mladeniči", z bogastvom za prihodnost. Pa me vendar ob izjavah tistega petka zaskeli, kot bi doživel majhno smrt: "To je predvsem dan, ko se ga napijem", je rekel eden od plešočih maturantov novinarki Dela. Ni ne prvi ne edini, ki to pravi. Predvsem me skrbi to, da niti sam ne ve natančno, zakaj to počne ob vsaki priložnosti. Maturantska parada ni edino, je pa eno od glasnejših sporočil, da je nekaj v tem svetu strahovito narobe, če je edina oblika zabave, ki jo premore naša mladina, pijančevanje.

Morda je tako zato, ker se morajo v svetu, v katerem živijo, stalno dokazovati. Naš svet je postal velika maska, iluzija uspeha in priljubljenosti, ki so jo ustvarile pop zvezde in vsi, ki jih z občudovanjem gledamo. V njem ni prostora za realnost, za poraze, za padce, in teh je takrat, ko se šele učiš živeti, tako veliko.

Biti nekdo. To je zapoved. A s čim naj se dokažejo in izpostavijo? Z glasom, ki nič ne pomeni? Z besedami, ki jih nihče ne posluša? Z dejanji, ki jih nihče ne jemlje resno? Opazimo jih samo takrat, ko ležijo po cestah ali ko naredijo kaj neumnega. Takrat, ko so nekdo, pa čeprav na negativen način.

Vem, vse to ni nič novega. A to je sporočilo, ki ga preprosto moramo slišati. Sporočilo, da je mlade strah našega sveta. Da nas potrebujejo. Da potrebujejo srce, ki jih bo sprejelo in razumelo, človeka, ki jim bo blizu in to vedno. Sporočilo, da tudi oni potrebujejo svoj prostor in glas. Ker jih svet potrebuje. Ker potrebuje njihove sposobnosti in vizije, njihovo novost in energijo. Tako kot čebele. Ali pa ga ne bo več.

Marko Rijavec